И Н С Т И Т У Т П О К А Т А Л И З
БЪЛГАРСКА АКАДЕМИЯ НА НАУКИТЕ

УТВЪРЖДАВАМ: (п)

доц. д-р С. Минковска-Додова,
Директор на ИК – БАН

П Р А В И Л Н И К

за

Д Е Й Н О С Т Т А

на

И Н С Т И Т У Т П О К А Т А Л И З

София, 2023 г.

Правилникът за дейността на Институт по катализ при БАН е разработен на основание на Закона за Българска академия на науките, Устава на Българска академия на науките и съществуващите разпоредби в Република България.

ГЛАВА ПЪРВА
Общи положения

Чл. 1. Този правилник урежда дейността, структурата и управлението в Института по катализ. Той е съставен в съответствие с националните и ведомствени нормативни документи, Кодекса на труда и всички други нормативни документи, отнасящи се до горното.

Чл. 2. (1) Институтът по катализ (ИК) е постоянно научно звено на Българска академия на науките (БАН) за научни изследвания в областта на катализа и е Национален център по катализ.

(2) ИК е създаден с Разпореждане на Министерския съвет на Н. Р. България № 4 от 24.03.1983 г. с името Институт по кинетика и катализ.

(3) С решение на Управителния съвет и Общото събрание при БАН от 01.01.1994 г. това название се променя в Институт по катализ.

(4) ИК е на бюджетна издръжка.

(5) ИК е юридическо лице.

(6) Седалището на ИК е на адрес: ул. ”Акад. Г. Бончев”, бл. 11, кв. "Гео Милев", София 1113.

(7) ИК е седалище на Сдружение „Българско каталитично дружество, Сдружение „Българско ЕПР дружество” и Национален център по ЕПР.

Чл. 3. (1) ИК извършва научна дейност в рамките на своята компетентност, за развитие на науката и съдейства за просперитета на Р България.

(2) В ИК не могат да се формират структури на политически партии и движения, и религиозни конфесии.

(3) В ИК не могат да съществуват военизирани структурни звена.

(4) При извънредни ситуации, ръководството на ИК е непосредствено отговорно пред правителството на Р България.

ГЛАВА ВТОРА
Дейност

Чл. 4. (1) Институтът по катализ:

1. Определя приоритетите на изследователската си дейност в съответствие с националните интереси и световните тенденции;
2. Извършва фундаментални и приложни научни изследвания в направления:

- Разработване на нови каталитични наноматериали и адсорбенти с предварително зададени свойства.
- Разработване на каталитични процеси и нови ефективни наноразмерни катализатори за получаване на чиста енергия и горива.

➢ Нови каталитични материали и процеси за подобряване качеството на живот.

3. На договорна основа обучава студенти от висшите училища и им предоставя възможност за участие в научно-изследователския процес;

4. ИК поддържа магистърски програми в Изследователския университет на БАН;

5. Подготвя висококвалифицирани специалисти чрез следдипломна квалификация и докторантури;

6. Извършва изследователска и експертна дейност по проекти и програми с международно, национално и регионално значение;

7. Разработва международни и национални програми и проекти;

8. Популяризира дейността си чрез специализирани средства и средства за масова информация, поддържа интернет сайт www.ic.bas.bg и електронна поща;

9. По предмета си на дейност, взаимодейства със заинтересовани страни от Р България и чужбина;

10. Членува в международни специализирани органи и организации, и участва в тяхната дейност;

11. Подготвя, организира и провежда периодично специализирани научни мероприятия от национален и международен мащаб, и при необходимост такива с тематичен характер.

(2) В рамките на предмета си на дейност ИК участва във всякакви дейности, свързани с развитието на Р България.

Чл. 5 Годишните отчети на ИК се публикуват ежегодно на интернет страницата на Института.

ГЛАВА ТРЕТА
Структура

Чл. 6. ИК се състои от служители, научни структурни звена, тематични групи, ръководни органи, административни, финансово-счетоводни и помощни звена, отговорник за осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд, пропускателно-охранителна служба, и асоциирани членове.

Чл. 7. (1) Служители са всички лица на основен трудов договор в ИК.

(2) Основните права и задължения на служителите се определят от длъжностните им характеристики, Кодекса на труда и този Правилник.

Чл. 8. (1) Научни структурни звена в ИК са лабораториите.

(2) Лабораториите се изграждат на предметно-тематичен принцип, оглавяват се от ръководител и могат да формират в себе си тематични групи.

(3) Броят на лабораториите и тематичните групи, както и техния състав, се определя от Научния съвет и се утвърждава от директора.

(4) Тематичната група не е структурно звено.

Чл. 9. (1) Административното звено подпомага дейността на директора по кадровите и стопанските въпроси.

(2) Ръководителите и съставът на административното звено се определят от директора.

Чл. 10. (1) Финансово-счетоводното звено подпомага дейността на директора по финансово-счетоводните въпроси и снабдяването.

(2) Ръководителите и съставът на Финансово-счетоводното звено се определят от директора.

(3) За Главен счетоводител се назначава лице с висше икономическо образование и поне пет години стаж в областта на счетоводството.

Чл. 11. (1) Помощни звена в ИК са механичната, електронна и стъклодувна работилници, които подпомагат научно-изследователската и приложна дейност на учените от ИК.

(2) Дейността на помощните звена се урежда с Правилник, утвърден от директора.

(3) Броят, ръководителите и съставът на помощните звена се определят от директора.

Чл. 12. Отговорникът за осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд се назначава от директора и следи за осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд. Дейността му е регламентирана с Правилник утвърден от директора.

Чл. 13. Пропускателната и охранителна служба е невъоръжена и осигурява правомерното влизане и излизане на хора, внасяне и изнасяне на стоки и материални средства, охрана на имуществото извън работно време. Дейността ѝ се регулира от Правилник, утвърден от директора.

Чл. 14. (1) Асоциирани членове на ИК могат да бъдат известни учени – доктори на науките, професори, доценти, академици (действителни членове на БАН) и член-кореспонденти (дописни членове на БАН), в областта на предмета на дейност на ИК.

(2) Асоциираните членове на ИК се предлагат от Научния съвет и се утвърждават от директора.

(3) Асоциираните членове ползват материално-техническата и научна база на ИК с разрешение на директора.

ГЛАВА ЧЕТВЪРТА
Ръководни органи и управление на ИК

Чл. 15. Ръководните органи на ИК са:

1. общо събрание на учените;
2. научен съвет;

3. директор.

Чл. 16. (1) Общото събрание на учените включва всички учени на основна работа в ИК.

(2) Общото събрание на учените избира свой председател и секретар за срок от четири години.

(3) Директорът, заместник-директорите и научният секретар не могат да бъдат избирани за председатели на Общото събрание на учените.

(4) Общото събрание на учените се свиква от неговия председател, от директора, от председателя на НС, или по предложение на една пета от неговите членове.

(5) Заседанията на Общото събрание на учените са открити за работещите и обучаващите се в ИК.

Чл. 17. Общото събрание на учените:

1. приема, изменя и допълва правилника за дейността на ИК;
2. избира и отзовава своите представители в Общото събрание на БАН;
3. избира, променя и допълва състава на Научния съвет;
4. съвместно с Научния съвет приема научно-изследователския и финансов отчет на ИК;
5. обсъжда програмите на кандидатите за директор на ИК по обявен избор, изказва становище по тях с тайно гласуване и изпраща протоколите от обсъждането на Управителния съвет на БАН.

Чл. 18. (1) Общото събрание на учените може да взема решения, ако присъстват повече от половината членове от списъчния му състав. Решенията се вземат с явно гласуване и с мнозинство повече от половината от присъстващите на събранието с изключение на случаите по чл. 16, ал. 2 и чл. 17, т. 2, 3 и 5, за които решенията се вземат с тайно гласуване и с мнозинство повече от половината от редуцирания списъчен състав.

(2) Списъчният състав на общото събрание на учените не може да се редуцира с повече от една пета, като се редуцират само членовете, които отсъстват поради командировка, болест или отпуск за период, не по-кратък от един месец.

Чл. 19. (1) Научният съвет е колективен орган за ръководство на ИК с четиригодишен мандат.

(2) За членове на научния съвет се предлагат и избират само хабилитирани лица. Директорът е по право член на научния съвет, но не може да бъде негов председател.

(3) Броят на членовете на научния съвет не може да бъде по-малък от 15 и повече от 25 души. Броят на членовете, които не са на основна работа в ИК не може да надвишава една трета от общия брой членове.

(4) Съставът на научния съвет може да се променя и допълва в рамките на мандата му при условията и по реда, предвидени в ал. 2 и 3.

(5) В заседанията на научния съвет с право на съвещателен глас участва един млад учен, докторант или постдокторант. Той се избира от общото събрание на

учените за мандата на научния съвет. Правото на младите учени, докторантите и постдокторантите да бъдат избирани, се определя към датата на избора на научния съвет.

Чл. 20. (1) Научният съвет избира свой председател за срока на мандата си с тайно гласуване и с мнозинство повече от половината от списъчния си състав. По предложение на председателя, НС избира заместник-председател и секретар с тайно гласуване и с мнозинство повече от половината от списъчния си състав.

(2) Заместник-директорът и научният секретар не могат да бъдат избирани за председател на научния съвет.

(3) Научният съвет се свиква от председателя му, от директора или по искане на една пета от неговите членове.

Чл. 21. (1) Научният съвет:

1. определя и формира цялостната научна политика на ИК;
2. обсъжда и приема научно-изследователската и учебната дейност на Института, и ги предлага за утвърждаване от директора;
3. обсъжда и приема отчети за начални, междинни и крайни етапи от изпълнението на проекти, теми и задачи от текущия и годишен план на Института, и ги предлага за утвърждаване от директора;
4. разглежда и приема предложения за участия в конкурси, проекти, теми и задачи извън Института на служители на Института, и ги предлага за утвърждаване от директора;
5. обсъжда и приема по предложение на директора бюджета на ИК, и контролира изпълнението му;
6. създава и закрива лаборатории и тематични групи в ИК;
7. утвърждава предложените от директора заместник-директори и научен секретар;
8. избира с тайно гласуване ръководителите на структурните научни звена в ИК;
9. приема правила за атестация на учените и останалите служители, избира атестационни комисии и утвърждава резултатите от извършените атестации;
10. обсъжда и взема решения за обявяване на конкурси за заемане на академични длъжности, прави предложения за освобождаване на лица, заемащи академични длъжности, и ги предлага за утвърждаване от директора;
11. извършва избори за заемане на академични длъжности, зачислява и отчислява докторанти съгласно установения от ЗРАСРБ, ПП на ЗРАСРБ и съответния правилник на ИК ред;
12. взема решения по предложенията на директора за разпореждане с имоти, собственост на ИК;
13. избира редактори и редакционни колегии на сборници и периодични издания;
14. взема решения по предложенията на директора за участие на ИК в търговски дружества и др.

(2) Заседанията на научния съвет са редовни, ако присъстват повече от половината от членовете на списъчния му състав, освен ако е предвидено друго.

(3) Решенията на научния съвет се вземат с обикновено мнозинство от присъстващите членове и с явно гласуване, освен когато е предвидено друго.

(4) Решенията по ал. 1, т. 6, 7, 8, 10 и 12 научният съвет взема с мнозинство повече от половината от списъчния състав.

(5) Заседанията на НС са открити за служителите в ИК, освен ако НС реши друго. Решенията на НС са достъпни за служителите в звеното.

Чл. 22. Прекратяването на членството в научния съвет става:

1. по собствено желание;
2. при невъзможност за участие в работата на научния съвет за повече от шест последователни месеца, при фактическо неучастие за период от шест последователни месеца или при отсъствие на повече от две трети от заседанията през дадена календарна година;
3. при отзоваване, което се извършва по реда на избирането;
4. при влизане в сила на присъда за умишлено престъпление от общ характер;
5. при смърт или поставяне под запрещение.

Чл. 23. (1) Научният съвет създава Колоквиум като свой постоянно действащ помощен орган за текущ отчет и информация за научната дейност в Института.

(2) Кворумът на колоквиума включва академичния състав и всички специалисти с висше образование в областта на природните науки. При необходимост може да се разширява с учени от други звена извън ИК.

(3) Колоквиумът се свиква по целесъобразност.

(4) За председател на Колоквиума, научният съвет избира с тайно гласуване един от своите членове на основна работа в ИК за срок от четири години.

(5) По предложение на председателя на Колоквиума, научният съвет избира заместник-председател и секретар на Колоквиума с тайно гласуване за срок от четири години.

(6) Колоквиумът взима решения с явно гласуване и мнозинство повече от половината от присъстващите, и на заседанията се води протокол.

(7) Колоквиумът организира и провежда лекционни курсове и семинари.

Чл. 24. (1) Директор може да бъде доктор на науките, хабилитиран учен с научна степен, член кореспондент (дописен член на БАН) или академик (действителен член на БАН).

(2) Директорът се избира с конкурс за срок от четири години и се назначава на основна работа в ИК от Управителния съвет и Председателя на БАН.

(3) Директорът не може да бъде избиран за повече от два последователни мандата на тази длъжност в едно и също постоянно научно звено. Той може да бъде избран на длъжността за съответния мандат само преди навършване на 65-годишна възраст, а за академиците и член-кореспондентите – преди навършване на 70-годишна възраст.

(4) Условията, редът и начинът за провеждане на конкурса се определят от Управителния съвет на БАН и се утвърждават от Общото събрание на БАН.

Чл. 25. (1) Предсрочното прекратяване на мандата на директора става:

1. по собствено желание;
2. при невъзможност да изпълнява функциите си за период от четири последователни месеца;
3. по предложение на 2/3 от членовете на общото събрание на учените на ИК, или на 1/5 от членовете на Управителния съвет на БАН, или повече от 1/2 от членовете на НС;
4. при влизане в сила на присъда за умишлено престъпление от общ характер;
5. при напускане на БАН;
6. при смърт или поставяне под запрещение.

(2) Решение по ал. 1, т. 2 и 3 се взема от Управителния съвет на БАН.

(3) Решението за откриване на процедурата за избор на нов директор се взема не по-късно от един месец след прекратяването на мандата на директора.

(4) При прекратяване на мандата по ал. 1 председателят на БАН назначава временно изпълняващ длъжността директор.

Чл. 26. (1) Директорът ръководи и управлява цялостната дейност на ИК.

(2) Директорът:

1. представя ИК пред всички органи и организации, юридически и физически лица в страната и чужбина;
2. разпорежда се с бюджета и фондовете на ИК;
3. организира и ръководи изпълнението на административните задачи на ИК;
4. назначава и уволнява служители в ИК по установения от закона и Устава на БАН ред;
5. взема решения за разпореждане в интерес на ИК с имущество, собственост на звеното, които се утвърждават от научния съвет;
6. взема решения за участие на ИК в търговски дружества и др., които се утвърждават от научния съвет;
7. изпълнява и функции, които му се възлагат с нормативни актове от ръководството на БАН или произтичат от договори, по които ИК е страна;
8. утвърждава Правилника за вътрешния трудов ред съгласно Кодекса на труда.

(3) Консултативен орган на директора при осъществяване на ръководството на ИК е Директорският съвет, който включва заместник-директора, научния секретар, председателя на НС, председателя на ОС, ръководителите на лаборатории, главния счетоводител и завеждащия административна служба.

Чл. 27. (1) Директорът назначава заместник-директор и научен секретар след обсъждане и утвърждаване от научния съвет на предложените от него кандидатури за срок от четири години;

(2) Заместник-директор може да бъде доктор на науките или хабилитиран учен на основна работа в ИК. Той замества директора в негово отсъствие и може да ръководи определени направления от дейността на ИК, възложени му с писмена заповед от директора.

(3) Научен секретар може да бъде доктор на науките или хабилитиран учен на основна работа в ИК. Той подпомага директора в планирането и отчитането на

научната и учебна дейност, и осъществява други функции възложени му от директора с писмена заповед.

(4) Помощник-директор по административно-стопанската дейност може да бъде назначен от директора в зависимост от обема и характера на тази дейност в ИК. За нея той отговаря наравно с директора.

(5) Заместник-директорите и научният секретар на постоянното научно звено могат да заемат една и съща длъжност за не повече от два последователни мандата. Те могат да бъдат утвърдени на длъжността за съответния мандат само преди навършване на 65-годишна възраст, а за академиците и член-кореспондентите – преди навършване на 70-годишна възраст.

(6) Предсрочното освобождаване на заместник-директорите и на научния секретар става при условията и по реда на чл. 25, ал. 1, т. 1, 2, 4, 5 и 6 или по реда на утвърждаването им.

Чл. 28. (1) Ръководителят на лаборатория е в екипа на директора за управление на Института и носи пълна отговорност за дейността на структурното звено.

(2) За ръководител на лаборатория се избира доктор на науките или хабилитиран учен на основна работа в ИК преди навършване на 65-годишна възраст. Изборът се извършва от НС за срок от четири години по предложение на: учените от лабораторията след обсъждане и тайно гласуване, членове на НС или директора.

ГЛАВА ПЕТА
Финансиране

Чл. 29. (1) Финансирането на дейността на ИК се осъществява чрез постъпления на средства от:

1. бюджетна субсидия – за заплати, осигуровки и издръжка;
2. проекти от Фонд "Научни изследвания".
3. проекти от Европейския съюз, Европейските рамковите програми, НАТО и фондации от цял свят. Кандидатстването, изпълнението, отчитането и заплащането на труда на учените и другия персонал в ИК-БАН, участващи в изпълнение на проекти в рамковите програми на ЕК и международни изследователски програми и проекти се осъществява съобразно Правилата за кандидатстване, изпълнение и отчитане на международни проекти във връзка с прилагане на Правилника за сключване на договори за научно-приложни проекти/задачи от постоянните научни звена с външни възложители (приет от НС на ИК - БАН);
4. договори с външни възложители;
5. дарения и завещания;
6. реализация на интелектуална собственост, продукти от изследователска дейност и извършени услуги;
7. наем за предоставени помещения и материални средства;

8. целево предоставени средства;
9. положителна разлика от приходи и разходи, свързани с организиране и провеждане на научни и квалификационни мероприятия.

(2) Цената на услугите е определена с ценоразписи по направления, утвърдени от директора на ИК.

ГЛАВА ШЕСТА
Материална База

Чл. 30. (1) ИК притежава дълготрайни активи включващи сграден фонд, компютри и хардуерно оборудване, машини и съоръжения, стопански инвентар и програмни продукти и патенти.

(2) Сградният фонд включва бл. 11, бл. 12 и бл. 104а, две гаражни клетки около тези блокове и едно складово помещение (до бл. 10 ИЕЕС), находящи се в гр.София, ул. „Акад. Георги Бончев“.

(3) ИК притежава и краткотрайни материални активи.

ГЛАВА СЕДМА
Атестация

Чл. 31. (1) Периодът на атестация на служителите на ИК обхваща 3 години, а честотата на провеждането се решава от НС.

(2) Атестацията се провежда по реда на Правилника за атестацията в ИК.

ГЛАВА ОСМА
Награди

Чл. 32. В ИК е изградена система от морални и материални стимули:

1. **Морални:** плакет, значка или грамота. Наградите се утвърждават от научния съвет по предложение на директорския съвет и се вписват в Почетна книга за заслуги, която се съхранява в архива на Института
2. **Материални** – при наличие на финансови средства, по решение на директора на Института, или с решение на НС, могат да бъдат награждавани с парични средства или материални награди отличили се служители за значими приноси в дейността на ИК и служители подлежащи на пенсиониране.

ГЛАВА ДЕВЕТА
Правила и действия при пожар, аварии и бедствия

Чл. 33. Правилата и действията на служителите на ИК при пожар, аварии и бедствия се регламентират в План за евакуация на работещите и пребиваващите лица при възникване на пожар или авария, План за действие на личния състав за гасене на пожари и ликвидиране на аварии и Авариен план за защита при бедствия, разработени съгласно съответните Наредби на МВР и Закона за защита при бедствия, и се утвърждават от директора.

ГЛАВА ДЕСЕТА
Допълнителни и заключителни разпоредби

§ 1. По смисъла на Устава на БАН:

1. „На основна работа“ са:

а) всички учени (заемащи академичните длъжности „професор“, „доцент“, „главен асистент“, „асистент“, както и специалисти с образователна и научна степен „доктор“ или с научна степен „доктор на науките“, изпълняващи работа, свързана с предмета на дейност на СНЗ, които не са навършили 65-годишна възраст, освен при наличие на предпоставките по § 4, ал. 2 от преходните и заключителните разпоредби на Устава на БАН, а за академиците и член-кореспондентите – 70-годишна възраст, и които работят на пълно работно време в СНЗ или чието работно време временно е намалено поради участие в проекти, изпълнявани от съответното научно звено;

б) заемащите една от следните мандатни длъжности: „председател на БАН“, „заместник-председател на БАН“, „главен научен секретар на БАН“, „научен секретар на БАН“, „директор на СНЗ“, „заместник-директор на СНЗ“ и „научен секретар на СНЗ“. Тези длъжности, с изключение на длъжността „научен секретар на БАН“, се заемат на пълно работно време.

2. Хабилитиран учен“ е:

а) лице, което заема или е заемало академичната длъжност „доцент“ или „професор“, освен ако е освободено от длъжност по чл. 36 от Закона за развитието на академичния състав в Република България;

б) лице, придобило научно звание „доцент“, съответно „старши научен сътрудник II степен“, или „професор“, съответно „старши научен сътрудник I степен“ по смисъла на отменения Закон за научните степени и научните звания.

3. „Млад учен“ е лице, което извършва научноизследователска или научно-образователна дейност след придобиване на първа образователно-квалификационна степен „магистър“, но не повече от 10 години след придобиването ѝ. При ползването на отпуск поради бременност и раждане или отпуск за отглеждане

на дете до двегодишна възраст от младия учен срокът се продължава с периода на отпуска, но не повече от една година за всяко дете.

4. „Постдокторант“ е учен, който е придобил първа ОНС “доктор”, но не повече от пет години след придобиването ѝ.

§ 2. (1) Трудовите правоотношения на учените в БАН се прекратяват при навършване на възрастта по чл. 328, ал. 1, т. 10 от Кодекса на труда, съответно по чл. 8 от Закона за БАН, освен при наличие на предпоставките по § 2. ал. 2 и съгласно чл. 26, ал. 1 и чл. 43, ал. 1 от Устава на БАН.

(2) Два месеца преди датата на навършване на 65-годишна възраст за професори, доценти и доктори на науките и 70-годишна възраст – за академици и член-кореспонденти, заинтересованото лице подава мотивирано заявление до директора, председателя на научния съвет или ръководителя на лабораторията за продължаване на трудовите правоотношения.

(3) Решението по ал. 2 се взема от научният съвет за всяка следваща година. Утвърждаването и срока за продължаване на трудовия договор става с тайно гласуване и е в съответствие с § 4, ал. 2 от Преходните и заключителни разпоредби на Устава на БАН.

(4) Ако научният съвет не вземе решение за продължаване на трудовото правоотношение, както и след изтичането на максимално допустимия срок по § 4, ал. 2 от Преходните и заключителни разпоредби на Устава на БАН трудовото правоотношение се прекратява от директора.

§ 3. Лицата, избрани на длъжности по конкурс с мнозинство над 50%, се освобождават по същия ред, но с квалифицирано мнозинство над 66%.

§ 4. За неуредени в настоящия правилник въпроси, се прилагат разпоредбите на действащото в Република България нормативно законодателство, както и приетите на заседания на Общото събрание на учените, Научният съвет и Общото събрание на служителите на ИК – БАН вътрешни нормативни документи.

Настоящият актуализиран Правилник за дейността на ИК при БАН е обсъден и приет на заседание на ОСУ на ИК, състояло се на 09.05.2023 г. и влиза в сила от деня на приемането му.